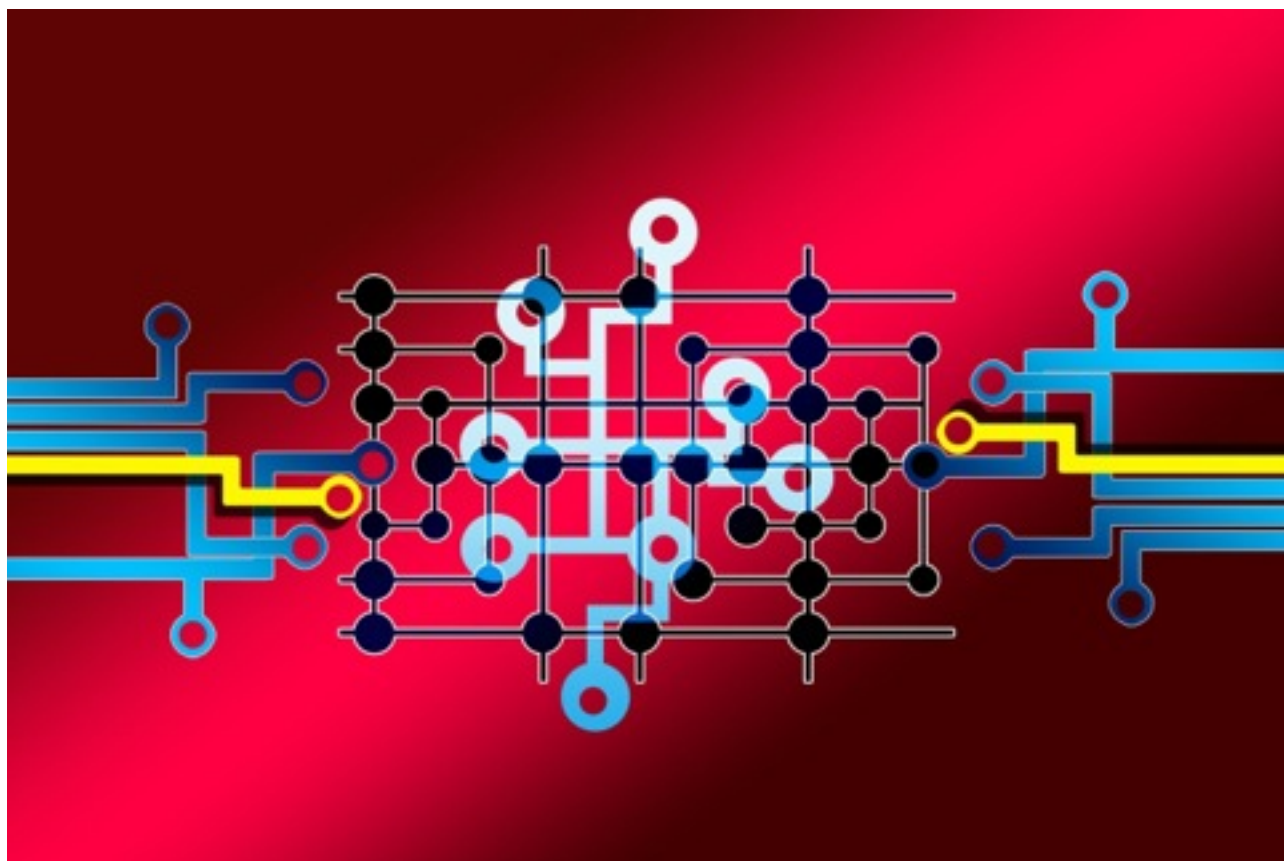

PODMIOTY POWIĄZANE a kto to?

Małgorzata Gach
radca prawny i doradca podatkowy

Kraków, 17 grudnia 2016 r.

Witam! Nazywam się **Małgorzata Gach** i jestem radcą prawnym oraz doradcą podatkowym - zainteresowanym przede wszystkim podatkowymi aspektami działalności gospodarczej.

Lubię pisać i w związku z tym postanowiłam poświęcić trochę czasu tematyce traktowanej czasami po macoszemu tj. cenom transferowym. Jestem zatem m.in. autorką wpisów na

blogu podatkowym poświęconym rzecz jasna [cenom transferowym](#).

Ceny transferowe wiążą się w szczególności z tematem dokumentacji transakcji pomiędzy podmiotami powiązanymi. Podmioty powiązane to dla większości z nas głównie spółki funkcjonujące w holdingu, jako spółka matka - spółka córka - spółka wnuczka.

Ale to nie wszystko. Rodzajów powiązań jest kilka.

Celem zatem mojego e-booka jest wskazanie Ci rodzajów powiązań pomiędzy podmiotami, które to powiązania, przy spełnieniu innych dodatkowych warunków mogą się wiązać z obowiązkiem sporządzania dokumentacji transakcji z podmiotami powiązanymi. Dobrze byłoby gdybyś wiedział, że taki obowiązek dotyczy także Ciebie, tak abyś potem nie został zaskoczony w toku kontroli podatkowej.

O istotności sporządzania tej dokumentacji i o skutkach nieposiadania dokumentacji podatkowej pisałam m.in. na blogu we wpisie: [Po co w ogóle sporządzać dokumentację transakcji z podmiotami powiązanymi?](#)

Zapraszam zatem do zapoznania się z innymi wpisami dotyczącymi tej tematyki, a w razie pytań czy wątpliwości zapraszam do kontaktu:

Małgorzata Gach, tel. 668-017-219

Rodzaje powiązań

Na wstępie zaznaczyć trzeba, że zarówno Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych jak i Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych zawiera praktycznie analogiczne zapisy dotyczące podmiotów powiązanych.

Lektura tych przepisów pozwala na wskazanie powiązań pomiędzy podmiotami w postaci:

- **powiązań kapitałowych, bezpośrednich oraz pośrednich,**
- **powiązań zarządczo-kontrolnych,**
- **powiązań rodzinnych,**
- **powiązań majątkowych,**
- **powiązań wynikających ze stosunku pracy.**

Trzeba zaznaczyć przy tym, że czasami ustalenie powiązań pomiędzy podmiotami wymagać może pogłębionej analizy sytuacji. Nie wszystko bowiem da się stwierdzić na podstawie prostej interpretacji przepisów.

Powiązania kapitałowe

Powiązania kapitałowe wynikają zasadniczo z faktu posiadania przez jeden podmiot określonej ilości udziałów lub akcji w kapitale zakładowym innego podmiotu.

Ważny jest **udział w kapitale zakładowym**, nie jest natomiast istotny udział w głosach na walnym zgromadzeniu czy na zgromadzeniu wspólników.

Informacyjnie możliwe jest obecnie wydanie akcji w spółce akcyjnej lub w spółce komandytowo-akcyjnej, która dawać będzie uprawnienie do wykonywania dwóch głosów na walnym zgromadzeniu, zaś w spółce z ograniczoną możliwe jest wydanie udziałów dających prawa do wykonywania trzech głosów na zgromadzeniu wspólników.

Jak już jednak wskazano, z punktu widzenia podmiotów powiązanych nie jest ważna siła głosów a jedynie udział w kapitale zakładowym.

Znaczenie prawne mają zarówno powiązania bezpośrednie jak i powiązania pośrednie. Istotne są przy tym nie tylko powiązania **na szczeblu krajowym ale i międzynarodowym**. Uwzględniane są zatem także udziały w podmiotach zagranicznych.

Kiedy zachodzą powiązania? Przykłady:

Przykład A.

Jeśli podmiot A posiada **ponad 5%** w kapitale zakładowym podmiotu B i jednocześnie zawierana przez nie transakcja przekracza progi dokumentacyjne – dokumentacja podatkowa musi być przygotowana. Jest to prosta **relacja spółka matka – spółka córka**

Przykład B.

Jeśli podmiot A posiada ponad 5% w kapitale zakładowym podmiotu B, zaś podmiot B posiada ponad 5% w kapitale podmiotu C – a transakcja pomiędzy A i C spełnia progi dokumentacyjne trzeba przygotować dokumentację. **Relacja spółka babka – spółka wnuczka.**

Przykład C.

Jeśli podmiot A posiada ponad 5% w kapitale zakładowym zarówno spółki B jak i spółki C, to spółki B i C są podmiotami powiązanymi. Zatem transakcja pomiędzy B i C spełniająca progi wartościowe – będzie objęta dokumentacją podatkową. **Relacja spółki – siostry.**

Przykład D.

Ostatnie powiązanie kapitałowe obejmuje sytuację, w której spółka A (spółka babka) posiada ponad 5% udział w kapitale zakładowym zarówno spółki B jak i spółki C, zaś odpowiednio spółka B posiada ponad 5% w kapitale spółki D, zaś spółka C posiada ponad 5% udział w kapitale spółki E. W tym układzie

spółki D i E są wnuczkami spółki A. Jeśliby zatem transakcja zawierana pomiędzy D i E spełniała progi dokumentacyjne, to także trzeba przygotować dokumentację podatkową.

W podanych powyżej przykładach pojawiła się wartość 5% udziału w kapitale zakładowym. Zaznaczyć należy, **po 1 stycznia 2017 r. wartość ta zostanie podwyższona do 25%**. Więcej przeczytać można we wpisie na moim blogu pt [Co z powiązaniem kapitałowymi po 1 stycznia 2017 r.? Nowa wielkość udziału w kapitale](#).

Powiązania zarządczo-nadzorcze

Kolejnym rodzajem powiązań są powiązania zarządczo-kontrolne, rozpoznawane zarówno **na poziomie krajowym jak i międzynarodowym**. Trudności w interpretacji wynikają z faktu, że brak jest definicji legalnej tych pojęć.

Za **podmioty powiązane** uważa się ustawowo sytuację, w której dana osoba fizyczna lub prawna **bierze udział bezpośrednio lub pośrednio w zarządzaniu lub kontroli innego podmiotu**.

Przykłady powiązań tego typu to np.

- sytuacja, w której osoba X zasiada w radzie nadzorczej podmiotu A, a jednocześnie zasiada w zarządzie podmiotu B. W takim stanie rzeczy w razie zawarcia transakcji pomiędzy podmiotami A i B należy rozważyć tworzenie dokumentacji podatkowej,
- sytuacja, w której osoba X zasiada w radzie nadzorczej podmiotu A i B a jednocześnie jest członkiem zarządu lub rady nadzorczej podmiotu C. W takim stanie faktycznym rozważyć należy istnienie powiązania pomiędzy A i B oraz C,
- sytuacja w której osoba X zasiada w radzie nadzorczej podmiotu A, a jednocześnie posiada niesformalizowany wpływ na zarządzanie podmiotem B. Podmioty A i B mogą być w takiej sytuacji uznawane za podmioty powiązane.

Powiązania wynikające ze stosunków rodzinnych

Powiązania tego typu brane są pod uwagę **tylko w aspekcie krajowym**.

Są tutaj uwzględniane **powiązania rodzinne**, odnoszone **do małżonków, krewnych oraz powinowatych do drugiego stopnia**.

Związki te mogą zachodzić pomiędzy podmiotami krajowymi lub osobami pełniącymi w tych podmiotach funkcje zarządcze lub kontrolne, albo też jeśli którakolwiek z tych osób łączy funkcje zarządcze lub kontrolne albo nadzorcze w tych podmiotach.

Przykładami powstania takich powiązań są:

- sytuacja, w której osoba X jest członkiem zarządu podmiotu A, zaś jej małżonek jest członkiem zarządu podmiotu B. Podmioty A i B należy uznać za powiązane,
- sytuacja, w której osoba X jest w zarządzie podmiotu A, zaś teść osoby X jest w zarządzie podmiotu B. Podmioty A i B należy traktować jako powiązane.

Powiązania majątkowe

Powiązania majątkowe występują **tylko w stosunkach krajowych**.

Problem zasadniczy polega na tym, że ustawy nie definiują kiedy takie powiązanie należy uznać za istniejące.

Przyjmuje się, że powiązanie majątkowe może zachodzić wówczas, gdy relacja majątkowa pomiędzy dwoma podmiotami krajowymi lub pomiędzy osobami fizycznymi pełniącymi zarządcze, kontrolne lub nadzorcze może doprowadzić **albo do powstania stosunku dominacji** u jednego z podmiotów, **albo do powstania wspólnego celu**.

Jako przykłady tego typu powiązań przyjmuje się np.:

- zawarcie konsorcjum w celu realizacji wspólnego celu,
- zawarcie umowy spółki, w której oba podmioty pozostają wspólnikami.

W tych przypadkach tak ukształtowane powiązanie może wpływać na warunki innych umów - sprzedaży, o świadczenie usług - zawieranych przez podmioty tworzące konsorcjum lub umowę spółki. Konsekwencją tego będzie obowiązek sporządzania dokumentacji transakcji z podmiotami powiązanymi - oczywiście po spełnieniu innych warunków.

Powiązania wynikające ze stosunku pracy

Chodzi w tym zakresie o powiązania pomiędzy podmiotami krajowymi lub osobami pełniącymi w takich podmiotach funkcje zarządcze, kontrolne lub nadzorcze - **dla których podstawę stanowi stosunek pracy (zgodnie z Kodeksem pracy)**.

Jako przykład takiego powiązania przyjmuje się najczęściej przypadek, w którym transakcja zawierana jest przez podatnika i spółkę, w której jego pracownik (zatrudniony na podstawie umowy o pracę) pełni funkcję zarządczą, kontrolną lub nadzorczą. Uznaje się, że taki pracownik może mieć wpływ na warunki umowy zawartej pomiędzy spółką, której jest pracownikiem (w szczególności jeśli pełni w niej funkcje zarządcze, nadzorcze lub kontrolne) a spółką w której ta osoba pełni np. funkcję w zarządzie.

Dziękuję za cierpliwą lekturę i zapraszam do kontaktu!

Małgorzata Gach

www.ocenachtransferowych.pl

MAŁGORZATA GACH O CENACH TRANSFEROWYCH
BLOG O ROZLICZENIACH MIĘDZY PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

